

Vlaanderen
is zorgzaam en
gezond samenleven

ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN IN HET KADER VAN HET GEZONDHEIDS- EN WELZIJNSBELEID

Beleidsrapport 2025

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Karine Moykens
Secretaris-generaal
Departement Zorg
Simon Bolivarlaan 17, 1000 Brussel
www.departementzorg.be

Samenstelling

Departement Zorg
Zorginspectie

Productcoördinatie en vormgeving

Afdeling Communicatie en IT - Team Communicatie

Depotnummer

D/2025/3241/167

Uitgave

April 2025

WOORD VAN DANK

Zorginspectie wenst de erkende begeleiders arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid en hun medewerkers te bedanken voor de open houding en de constructieve samenwerking tijdens de inspecties.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	Situering	4
1.2	Inspectiemethodiek	5
1.2.1	Bronnen	5
1.2.2	Steekproef	5
1.2.3	Thema's	5
1.2.4	Werkwijze	6
1.3	Inhoud beleidsrapport	6
2	PROFILERING VAN DE ERKENDE BEGELEIDER	7
2.1	Type organisatie	7
2.2	Samenwerkingsverbanden	7
2.3	Andere erkenningen en subsidies in het kader van arbeidszorg	7
2.4	Combinatie van arbeidsmatige activiteiten	8
2.5	Doel van arbeidsmatige activiteiten	8
2.6	Doelgroep van de arbeidsmatige activiteiten	9
2.6.1	Redenen om AMA niet op te starten	9
2.6.2	Evolutie doelgroep	9
3	PERSONEEL VAN DE ERKENDE BEGELEIDER	10
3.1	Medewerkers	10
3.2	Burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering	10
3.3	Kwaliteit	10
4	BEGELEIDING VAN DE DEELNEMER	11
4.1	Intake en oriëntatie	11
4.2	Zoeken naar passende activiteiten en een werkpost	11
4.3	AMA-overeenkomst	12
4.4	Begeleiding bij start en opvolging	12
4.5	Evaluatie	13
4.6	Aanspreekpunt	13
4.7	Verzekeringen	14
4.8	Toestemming	14
5	BESLUIT	15
5.1	Conclusie	15
5.1.1	Profilering van de erkende begeleider	15
5.1.2	Personeel van de erkende begeleider	16
5.1.3	Begeleiding van de deelnemer	16
5.2	Beleidssignalen van de erkende begeleiders	16
6	REFERENTIES EN LITERATUUR	18
6.1	Regelgeving	18
6.2	Bronnen	18

1 INLEIDING

1.1 SITUERING

Arbeidsmatige activiteiten zijn een vorm van werk- en zorgtrajecten, waarbij organisaties met een erkenning als erkende begeleider ondersteuning bieden aan mensen die om cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale redenen niet, nog niet of niet meer betaald aan de slag kunnen. Deze mensen worden vaak met complexe problemen geconfronteerd waardoor ze nood hebben aan een specifieke begeleiding op maat.

Arbeidsmatige activiteiten hebben als doel om deelnemers met begeleiding te laten participeren in de maatschappij via onbetaalde activiteiten. Deze activiteiten bieden een zinvolle bezigheid, structuur, sociale contacten en de mogelijkheid tot zelfontplooiing. Deelname aan deze arbeidsmatige activiteiten is niet beperkt in de tijd, maar de regelgeving voorziet jaarlijks in een evaluatie of de deelname aan de activiteiten passend is voor de persoon.

Er zijn twee types arbeidsmatige activiteiten:

- > **Arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMA WSE)** zijn gericht op activering. De Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) beslist over de deelname. Deelnemers kunnen minimum 12 uur in de week deelnemen en daardoor stappen naar betaald werk zetten. Er is een contingent van plaatsen toegewezen aan maatwerkbedrijven. Deze maatwerkbedrijven kunnen hiervoor een beroep doen op een samenwerkingsverband met andere maatwerkbedrijven of welzijns- en zorgvoorzieningen. VDAB en de begeleider zorgen voor een regelmatige opvolging van de deelnamevoorwaarden en ondersteunen verdere stappen naar betaald werk, wanneer dit mogelijk is.
- > **Arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid (AMA WVG)** zijn gericht op participatie. Het Departement Zorg erkent de begeleiders: dit zijn welzijns- en zorgvoorzieningen of maatwerkbedrijven.

Vanaf 1 januari 2024 trad het nieuwe regelgevende kader voor arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid in werking: het besluit van de Vlaamse Regering van 18 november 2022 houdende de uitvoering van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten.

Deze inspectieronde richtte zich op de arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid (AMA WVG).

Het doel van de inspecties was tweeledig. Enerzijds om zicht te krijgen op de werking en om daarbij na te gaan of er door de erkende begeleiders op correcte wijze uitvoering wordt gegeven aan de erkenningsvoorwaarden in de hernieuwde regelgeving. Anderzijds om signalen die tijdens de inspecties naar boven komen, over te maken aan het beleid wat kan leiden tot aanpassingen of verbeteringen van het beleid rondom arbeidsmatige activiteiten.

1.2 INSPECTIEMETHODIEK

1.2.1 Bronnen

Voorafgaand aan de aangekondigde inspectie werden ter voorbereiding een aantal documenten opgevraagd via e-mail:

- > Functiebeschrijvingen van de begeleiders arbeidsmatige activiteiten WVG die in loondienst werken van de organisatie die een erkenning heeft als erkende begeleider.
- > Diploma's van de begeleiders arbeidsmatige activiteiten WVG die in loondienst werken van de organisatie die een erkenning heeft als erkende begeleider of een ander document waaruit blijkt dat de begeleiders arbeidsmatige activiteiten WVG minimaal twee jaar ervaring hebben in het verlenen van zorg aan de doelgroep.
- > Verzekeringsdocumenten burgerlijke aansprakelijkheid en lichamelijke ongevallen voor begeleiders arbeidsmatige activiteiten WVG die in loondienst werken van de organisatie die een erkenning heeft als erkende begeleider en voor deelnemers arbeidsmatige activiteiten WVG.
- > Beleidsdocumenten waarin de doelstelling en doelgroep rond arbeidsmatige activiteiten WVG omschreven staan (bv. missie- en visieteksten, brochures ...).

Tijdens het inspectiebezoek raadpleegde de inspecteur ook nog verschillende andere bronnen:

- > mondelinge toelichting
- > steekproef van overeenkomsten arbeidsmatige activiteiten WVG
- > samenwerkingsovereenkomsten
- > arbeidsovereenkomsten/detacheringsovereenkomsten/ terbeschikkingstellingsovereenkomsten
- > verslagen of registraties van de begeleiding zoals het intake- en oriënteringsverslag
- > verslagen of registraties van de evaluaties van de deelnemers en hun activiteiten
- > registraties m.b.t. afspraken die gemaakt zijn
- > ...

1.2.2 Steekproef

Zorginspectie voerde van 2 december 2024 tot 27 februari 2025 inspecties uit aan de hand van een steekproef van organisaties met een erkenning 'erkende begeleider arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid'. Deze steekproef omvatte 30 organisaties met minstens vijf actieve overeenkomsten op 31 juli 2024.

Bij de samenstelling van de steekproef werd rekening gehouden met een evenredige vertegenwoordiging van provincies, type organisatie en aantal actieve overeenkomsten (minder dan 20, tussen 20 en 50 en meer dan 50).

1.2.3 Thema's

De inspecties behandelden drie thema's:

- > profilering van de erkende begeleider
- > personeel van de erkende begeleider
- > begeleiding van de deelnemer.

1.2.4 Werkwijze

Alle vaststellingen zijn enerzijds gebaseerd op de mondelinge toelichting tijdens het inspectiebezoek en anderzijds op schriftelijke bronnen.

- > In hoofdstuk 2 (profilering van de erkende begeleider) werden beleidsdocumenten m.b.t. doel, doelgroep ... nagekeken en afgetoetst.
- > In hoofdstuk 3 (personeel van de erkende begeleider) werden functiebeschrijvingen, diploma's of andere documenten zoals tewerkstellingsattesten gecontroleerd.
- > In hoofdstuk 4 (begeleiding van de deelnemers) gebeurde er een steekproefcontrole van minimaal drie dossiers. Aan de hand van een dossiercontrole werd nagegaan of alle door de regelgeving vereiste activiteiten met betrekking tot de begeleiding werden uitgevoerd door de erkende begeleider. Er werd aantoonbaarheid verwacht door middel van registraties, documenten en/of verslaggeving. Indien de gesprekspartners verklaarden dat bepaalde activiteiten niet door hen werden uitgevoerd of indien dit in minimaal één dossier niet aangetoond kon worden, werd een inbreuk gescoord.

1.3 INHOUD BELEIDSRAPPORT

Dit beleidsrapport geeft de belangrijkste vaststellingen weer binnen de drie voornoemde thema's. Een aantal vaststellingen heeft betrekking op de erkenningsvoorwaarden uit de regelgeving. Die vaststellingen worden weergegeven in een kader. Vaststellingen die voortvloeien uit bijkomende vragen die gesteld werden tijdens de inspecties, worden beschrijvend weergegeven.

De vaststellingen zijn gebaseerd op een steekproef van 30 geïnspecteerde erkende begeleiders arbeidsmatige activiteiten in het kader van gezondheids- en welzijnsbeleid en kunnen niet zomaar veralgemeend worden naar de gehele sector.

Daar waar er gesproken wordt over 'erkende begeleiders' gaat het louter over de steekproef.

Elke inspectie leidde tot een individueel inspectieverslag dat openbaar gepubliceerd werd en raadpleegbaar is via CoBRHA Viewer. Gedetailleerde informatie over de vaststellingen en inbreuken zijn terug te vinden in de individuele inspectieverslagen.

2 PROFILERING VAN DE ERKENDE BEGELEIDER

2.1 TYPE ORGANISATIE

De steekproef bevatte verschillende types van organisaties die door het Departement Zorg erkend zijn als begeleider arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid:

- 6 initiatieven beschut wonen
- 6 maatwerkbedrijven
- 6 OCMW's
- 6 psychiatrische ziekenhuizen
- 6 subsidie-eenheden VAPH

De erkenning arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid (AMA WVG) wordt toegekend voor een periode van vijf jaar. Het Departement Zorg kent op de datum van publicatie van dit rapport een subsidie toe van maximaal 1219 euro per begeleide deelnemer per kalenderjaar op basis van de reëel gepresteerde begeleidingsperiode. De subsidie wordt berekend volgens de volgende formule: 101,58 euro x het aantal maanden reëel gepresteerde begeleiding. Elke begonnen maand wordt als een volledige maand gerekend.

2.2 SAMENWERKINGSVERBANDEN

Verschillende erkende begeleiders gaven aan deel uit te maken van een samenwerkingsverband, waarbij personeel van een andere organisatie al dan niet ter beschikking gesteld wordt via een detacheringsovereenkomst/terbeschikkingstellingsovereenkomst.

Meerdere erkende begeleiders maken deel uit van een netwerk zoals het 'lerend netwerk AMA' en een provinciaal 'AMA-samenwerkingsverband' of zijn partner in een project bv. het project Werkschakel van Emino en het Gespecialiseerd Team Bemiddeling (GTB).

2.3 ANDERE ERKENNINGEN EN SUBSIDIES IN HET KADER VAN ARBEIDSZORG

Verschillende erkende begeleiders bieden niet alleen arbeidsmatige activiteiten aan in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid maar bieden daarnaast andere (arbeidsmatige) activiteiten aan in een bredere waaier binnen arbeidszorg, zoals: individueel maatwerk, collectief maatwerk, arbeidsmatige activiteiten WSE of andere activeringstrajecten met een erkenning en subsidie vanuit het Departement Werk en Sociale Economie. Verscheidene erkende begeleiders ontvangen een subsidie vanuit het Departement Zorg in het kader van een activeringstraject met toewijzing van een casemanager Zorg.

Andere toegekende erkenningen in het kader van arbeidszorg zijn:

- > een erkenning vanuit het VAPH voor begeleid werken
- > een erkenning als externe dienstverlener voor begeleiding op de werkvloer
- > een mandaat voor kosteloze arbeidsbemiddeling aan werkzoekenden vanuit de VDAB
- > een erkenning voor het begeleiden van gasten op zorgboerderijen vanuit het Steunpunt Groene Zorg
- > een erkenning als sociale tewerkstellingsonderneming (STO).

Daarnaast ontvangt een aantal erkende begeleiders een subsidie voor de begeleiding van arbeidsmatige activiteiten WVG vanuit de lokale overheid of de provincie.

2.4 COMBINATIE VAN ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN

De deelname aan arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid wordt niet gecombineerd met een deelname aan de arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie of met een budget dat besteed wordt aan dagondersteuning en/of begeleid werken.

Aantal conform	28	93%
Aantal niet conform	2	7%
Totaal	30	

Bij 93% van de erkende begeleiders worden de arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid niet gecombineerd met een deelname aan arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie of met een budget dat besteed wordt aan dagondersteuning en/of begeleid werken.

2.5 DOEL VAN ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN

Het doel van arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid is deelnemers laten participeren in de maatschappij. Deze participatie gebeurt via activiteiten die passend moeten zijn voor de deelnemers.

Aantal conform	30	100%
Aantal niet conform	0	0%
Totaal	30	

Bij 100% van de erkende begeleiders is het doel van arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid deelnemers laten participeren in de maatschappij.

De belangrijkste elementen die naar voren kwamen in de doelomschrijvingen van de erkende begeleiders AMA WVG waren:

- > betekenisvolle activiteiten/dagbesteding aanbieden aan personen die (nog) niet of niet meer terecht kunnen in het reguliere of beschutte tewerkstellingscircuit
- > arbeidsattitudes aanleren, basisvaardigheden ontwikkelen
- > personen hun talenten helpen ontdekken en ontplooiën
- > zelfwaardering en zelfvertrouwen opbouwen
- > structuur en regelmaat bieden
- > het voorkomen van hervat/ziekenhuisopname
- > sociale ontmoetingen laten plaatsvinden en lotgenotencontact
- > participatie waarborgen, integreren in de samenleving
- > ...

2.6 DOELGROEP VAN DE ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN

De deelnemers aan arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid zijn personen die ouder zijn dan 18 jaar en jonger dan de wettelijke pensioenleeftijd voor wie betaalde beroepsarbeid met of zonder ondersteuning, op middellange termijn niet, nog niet of niet meer mogelijk is door een of meer belemmeringen van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale aard.

Aantal conform	30	100%
Aantal niet conform	0	0%
Totaal	30	

100% van de deelnemers aan arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid zijn personen die ouder zijn dan 18 jaar en jonger dan de wettelijke pensioenleeftijd voor wie betaalde beroepsarbeid met of zonder ondersteuning op middellange termijn niet, nog niet of niet meer mogelijk is door een of meer belemmeringen van cognitieve, medische, psychische, psychiatrische of sociale aard.

2.6.1 Redenen om AMA niet op te starten

Tijdens de inspecties gaf 63% van de erkende begeleiders aan uitsluitingscriteria te hanteren. De meest voorkomende redenen om AMA niet op te starten waren:

- > zware agressieproblematieken waardoor de veiligheid op de werkvloer niet gegarandeerd kan worden
- > (acute) verslavingsproblematieken
- > ernstige mentale beperking
- > zware fysieke of medische beperkingen
- > ernstige psychiatrische symptomen (bv. psychose)
- > het niet ontvangen van een leefloon
- > dakloos zijn
- > de regio
- > ...

Wanneer de erkende begeleider inschat dat AMA om deze redenen geen passend aanbod is voor een persoon, wordt er meestal gezocht naar preventieve en ondersteunende maatregelen, zoals aanvullende begeleiding, extra ondersteuning, aangepaste activiteiten of een progressieve/gefaseerde aanpak, om uitsluiting te voorkomen.

2.6.2 Evolutie doelgroep

Tijdens de inspecties werden onderstaande evoluties in de doelgroep opgemerkt door de gesprekspartners:

- > toename van de complexiteit van (multi-)problematieken
- > verjonging van de doelgroep
- > meer daklozen en anderstaligen.

3 PERSONEEL VAN DE ERKENDE BEGELEIDER

3.1 MEDEWERKERS

De erkende begeleider heeft voor het begeleiden van arbeidsmatige activiteiten één of meer medewerkers in dienst met minimaal een medisch, paramedisch, sociaal, psychologisch of pedagogisch diploma op bachelorniveau of één of meer medewerkers met minimaal twee jaar ervaring in het verlenen van zorg aan de doelgroep.

Aantal conform	26	87%
Aantal niet conform	4	13%
Totaal	30	

87% van de erkende begeleiders kon aantonen dat zij voor het begeleiden van arbeidsmatige activiteiten één of meer medewerkers in dienst hebben die voldoen aan de diplomavereisten of minimaal twee jaar ervaring hebben in het verlenen van zorg aan de doelgroep.

Tijdens de inspectieronde kwamen vragen zoals: wie wordt bedoeld met de ‘erkende begeleider’? en welke personeelsleden moeten voldoen aan de erkenningsvoorwaarden m.b.t. personeel? In de praktijk bleek het verschil niet altijd duidelijk te zijn tussen een werkpostbegeleider en de erkende begeleider die instaat voor de begeleiding van de deelnemer. Dit was vooral zo bij erkende begeleiders met interne werkposten.

3.2 BURGERLIJKE AANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING

De erkende begeleider sluit een burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering af om de risico's te dekken die verbonden zijn aan de uitvoering van de opdrachten in het kader van de begeleiding.

Aantal conform	29	97%
Aantal niet conform	1	3%
Totaal	30	

97% van de erkende begeleiders kon aantonen dat zij een burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering hadden afgesloten om de risico's te dekken die verbonden zijn aan de uitvoering van de opdrachten in het kader van de begeleiding.

3.3 KWALITEIT

Alle erkende begeleiders gaven aan over de kwaliteit van de begeleiding van de deelnemers te waken. Veelal werd dit gedaan door middel van besprekingen in teamvergaderingen en intervisie.

Daarnaast werd de kwaliteit van de begeleiding bewaakt door o.a. deelname aan Ronde Tafel overleggen Arbeidszorg, deelname aan lokale cliëntoverleggen en zorgoverleggen, samenwerking met partners en (in)formele contacten met deelnemers en werkpostbegeleiders.

4 BEGELEIDING VAN DE DEELNEMER

4.1 INTAKE EN ORIËNTATIE

De erkende begeleider houdt een intake- en oriënteringsgesprek met de personen die arbeidsmatige activiteiten willen verrichten.

Aantal conform	26	87%
Aantal niet conform	4	13%
Totaal	30	

87% van de erkende begeleiders kon aantonen dat zij een intake- en oriënteringsgesprek houden met de personen die arbeidsmatige activiteiten willen verrichten.

De meeste erkende begeleiders houden een intake- en oriënteringsgesprek met de kandidaat-deelnemer, eventueel samen met de verwijzer, een hulpverlener of een familielid.

Tijdens de intake wordt de situatie van de kandidaat-deelnemer -in meer of mindere mate- in kaart gebracht. Sommige erkende begeleiders hanteren hiervoor een sjabloon, bv. intakeformulier of checklist.

4.2 ZOEKEN NAAR PASSENDE ACTIVITEITEN EN EEN WERKPOST

De erkende begeleider zoekt naar passende arbeidsmatige activiteiten en/of naar een werkpost voor de deelnemers.

Aantal conform	25	83%
Aantal niet conform	5	17%
Totaal	30	

83% van de erkende begeleiders kon aantonen dat zij naar passende activiteiten en een werkpost zoeken, die aansluiten bij de noden en wensen van de personen die arbeidsmatige activiteiten willen verrichten.

Tijdens de intake wordt er gepeild naar de wensen, voorkeuren, interesses en mogelijkheden van de kandidaat. Op basis daarvan wordt er naar passende activiteiten en een passende werkpost gezocht. Een aantal erkende begeleiders werkt uitsluitend met interne werkposten, een aantal uitsluitend met externe werkposten en bij sommige is er een combinatie van beide. De gesprekspartners benadrukten, in het geval van externe werkposten, dat voldoende draagkracht en bereidheid bij de werkpost een belangrijke succesfactor is. Zowel de werkpost als de deelnemer moeten een 'voordeel' halen uit een AMA-traject.

De gesprekspartners gaven aan dat er vrijwel altijd passende activiteiten en een geschikte werkpost worden gevonden. Bij twijfel gebeurt het dat kandidaten één of meerdere dagen mogen proefdraaien op een werkpost. Een aantal erkende begeleiders met interne werkposten, gaf aan de begeleiding over te dragen naar een andere erkende begeleider indien een deelnemer op een externe werkpost tewerkgesteld wil worden. De reden daarvoor is volgens de gesprekspartners een gebrek aan financiering voor AMA WVG om begeleidingen op externe werkposten te kunnen uitvoeren.

4.3 AMA-OVEREENKOMST

Voor de start van de arbeidsmatige activiteiten moet de erkende begeleider een AMA-overeenkomst opstellen, volgens het daartoe vastgelegde model. De overeenkomst moet afspraken bevatten over:

1. de uitvoering van de arbeidsmatige activiteiten op de werkpost, waaronder onder meer:
 - het uurrooster en de pauzes
 - in voorkomend geval de proefperiode en de duur ervan
 - de tijdstippen en de frequentie van overleg tussen de deelnemer, de begeleider en de werkpost
 - afspraken over afwezigheden
 - de wijze van vervoer naar en van de werkpost
 - een gedetailleerde omschrijving van het takenpakket en de locatie waar de taken uitgevoerd worden
2. de veiligheid van de deelnemer, waaronder onder meer
 - de afgesloten verzekeringen
 - de werkkledij
 - de veiligheidsinstructies
 - de hygiëne
3. de aanvang en de duur van de overeenkomst
4. de opzegging en wijziging van de overeenkomst
5. de klachten- of probleembehandeling.

De erkende begeleider stelt een ontwerp van overeenkomst op volgens het vastgelegde model.

Aantal conform	28	93%
Aantal niet conform	2	7%
Totaal	30	

93% van de erkende begeleiders kon aantonen dat zij een AMA-overeenkomst opstellen, volgens het daartoe vastgelegde model.

4.4 BEGELEIDING BIJ START EN OPVOLGING

De erkende begeleider begeleidt de deelnemers bij de start op de werkpost en volgt de deelnemers op tijdens de duur van de arbeidsmatige activiteiten.

Aantal conform	28	93%
Aantal niet conform	2	7%
Totaal	30	

93% van de erkende begeleiders kon aantonen dat zij de deelnemers begeleiden bij de start op de werkpost en opvolgen tijdens de duur van de arbeidsmatige activiteiten.

De begeleiding bij de start en tijdens het AMA-traject varieert sterk en wordt door de meeste erkende begeleiders afgestemd op de wensen en behoeften van de deelnemer enerzijds en de werkpostbegeleider anderzijds.

Erkende begeleiders met interne werkposten hebben meestal vaker informele en formele contactmomenten met de deelnemer en werkpostbegeleider(s). Van externe werkposten wordt verwacht dat zij een signaalfunctie vervullen en bij vragen of problemen contact opnemen met de begeleider AMA.

4.5 EVALUATIE

De erkende begeleider evalueert minimaal jaarlijks of de arbeidsmatige activiteiten nog passend zijn voor de deelnemers in dialoog met de deelnemers en met betrokken instanties.

Aantal conform	27	90%
Aantal niet conform	3	10%
Totaal	30	

90% van de erkende begeleiders kon aantonen dat zij minimaal jaarlijks evalueren of de arbeidsmatige activiteiten nog passend zijn voor de deelnemers, in dialoog met de deelnemers en betrokken instanties.

De meeste erkende begeleiders evalueren minstens jaarlijks of de arbeidsmatige activiteiten en de werkpost nog passend zijn. Dat gebeurt in dialoog met de deelnemer en de werkpostbegeleider. In sommige gevallen sluit ook een verwijzer, hulpverlener of familielid aan bij het evaluatiegesprek. Tijdens het gesprek wordt er stilgestaan bij het verloop en de doelen van het AMA-traject en maken de erkende begeleider en de deelnemer vervolgspraken. Van het gesprek wordt een (kort) verslag gemaakt. Sommige organisaties hanteren hiervoor een sjabloon (bv. evaluatieformulier, checklist) tijdens dit gesprek. Tijdens de evaluatie of tussentijds kan er besloten worden om het AMA-traject te beëindigen. Redenen hiervoor zijn o.a. het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd, doorstroom naar een ander werk- of zorgtraject, geen motivatie meer bij de deelnemer, langdurige ziekte of afwezigheid, fysieke klachten, heropname/herval ...

Het gebeurt soms dat een traject voortijdig beëindigd moet worden, bv. als er sprake is van dealen op de werkpost, bij zware agressie ...

De meeste erkende begeleiders gaven aan aanklappend te zijn en er alles aan te doen om het traject op een andere manier verder te zetten of om het traject op een later moment opnieuw op te starten.

4.6 AANSPREEKPUNT

De erkende begeleider vervult de rol van aanspreekpunt bij de arbeidsmatige activiteiten voor zowel de deelnemers als de werkpost.

Aantal conform	29	97%
Aantal niet conform	1	3%
Totaal	30	

97% van de erkende begeleiders kon aantonen dat zij de rol van aanspreekpunt vervullen.

4.7 VERZEKERINGEN

De erkende begeleider sluit voor de start van de arbeidsmatige activiteiten verzekeringen af die de deelnemers verzekeren.

Aantal conform	28	93%
Aantal niet conform	2	7%
Totaal	30	

93% van de erkende begeleiders kon aantonen dat zij voor de start van de arbeidsmatige activiteiten verzekeringen hadden afgesloten die de deelnemers verzekeren.

4.8 TOESTEMMING

De erkende begeleider vraagt de uitdrukkelijke toestemming van de deelnemers om gegevens te verwerken en uit te wisselen met de instanties en met de VDAB. Daarbij wordt aangegeven welke gegevens kunnen worden uitgewisseld en met welk doel.

Aantal conform	27	90%
Aantal niet conform	3	10%
Totaal	30	

90% van de erkende begeleiders kon aantonen dat zij de uitdrukkelijke toestemming vragen van de deelnemers bij het verwerken of uitwisselen van gegevens met andere instanties.

5 BESLUIT

5.1 CONCLUSIE

18 van de 30 erkende begeleiders voldeden aan alle erkenningsvoorwaarden.

12 van de 30 erkende begeleiders voldeden niet aan één of meer erkenningsvoorwaarden. Bij de erkende begeleiders die niet voldeden aan alle erkenningsvoorwaarden worden verdere acties verwacht om de inbreuk(en) structureel weg te werken. De remediëring zal door de functionele entiteit opgevolgd worden. 3 van de 12 erkende begeleiders die niet aan alle erkenningsvoorwaarden voldeden, hadden in minstens één dossier uit de steekproef een inbreuk op minstens drie van de vijf onderstaande voorwaarden:

- > De erkende begeleider houdt geen intake- en oriënteringsgesprek met de personen die arbeidsmatige activiteiten willen verrichten (BVR 18/11/2022, art. 43, §3, 1°).
- > De erkende begeleider zoekt niet naar passende arbeidsmatige activiteiten en/of naar een werkpost voor de deelnemers (BVR 18/11/2022, art. 43, §3, 2°).
- > De erkende begeleider begeleidt de deelnemers niet bij de start op de werkpost en/of volgt de deelnemers niet op tijdens de duur van de arbeidsmatige activiteiten (BVR 18/11/2022, art. 43, §3, 4°).
- > De erkende begeleider evalueert niet minimaal jaarlijks of de arbeidsmatige activiteiten nog passend zijn voor de deelnemers en/of de evaluatie gebeurt niet in dialoog met de deelnemers en met betrokken instanties (BVR 18/11/2022, art. 43, §3, 7°).
- > Er wordt geen overeenkomst opgesteld tussen de deelnemer, de werkpost en de erkende begeleider vóór de start van de arbeidsmatige activiteiten volgens het daartoe vastgelegde model (BVR 18/11/2022, art. 44, §2).

Voor deze drie geïnspecteerde begeleiders zal Zorginspectie de remediëring van de inbreuken ter plaatse nagaan. De remediëring zal ook door de functionele entiteit opgevolgd worden.

5.1.1 Profilerings van de erkende begeleider

Bij de meeste erkende begeleiders worden arbeidsmatige activiteiten in het kader van het gezondheids- en welzijnsbeleid (AMA WVG) aangeboden binnen een breder aanbod van arbeidszorg, zoals: begeleid werken, arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMA WSE), individueel maatwerk, collectief maatwerk en andere activeringstrajecten.

Sommige erkende begeleiders ontvangen naast een subsidie van de Vlaamse overheid, een subsidie vanuit lokale overheden en/of de provincie voor het uitvoeren van AMA WVG.

7% van de erkende begeleiders gaf aan AMA WVG te combineren met andere vormen van arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie of zorgbudgetten voor dagondersteuning en/of begeleid werken wat niet conform de regelgeving is.

Tijdens de inspectieronde AMA WVG werd vastgesteld dat het doel en de doelgroep van AMA WVG bij alle erkende begeleiders overeenstemmen met de regelgeving.

63% van de erkende begeleiders gaf aan uitsluitingscriteria te hanteren, maar gaat hier flexibel mee om.

In de praktijk ziet men complexere problematieken en een verjonging van de doelgroep, mede door factoren zoals kortere opnames in de psychiatrische instellingen, lange wachtlijsten in de geestelijke gezondheidszorg en hogere verwachtingen van werkgevers. Dit zorgt soms meer uitdaging in de aanpak van de begeleiding.

5.1.2 Personeel van de erkende begeleider

Tijdens de inspectieronde werd vastgesteld dat 87% van de erkende begeleiders AMA WVG voldeed aan de diploma- of ervaringsvereisten, zoals voorzien in de regelgeving.

97% van de erkende begeleiders sloot een burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering af voor het personeel dat instaat voor de begeleiding.

Daarnaast bleek dat alle erkende begeleiders elk op hun manier inzetten op kwaliteitsbewaking van de begeleiding.

5.1.3 Begeleiding van de deelnemer

87% van de erkende begeleiders houdt een intake- en oriënteringsgesprek bij de start van AMA WVG.

Een iets kleiner aandeel van de erkende begeleiders, namelijk 83% zoekt actief naar passende werkposten en activiteiten bij de start.

Bij de effectieve start van de arbeidsmatige activiteiten WVG stelt 93% van de erkende begeleiders een AMA-overeenkomst op volgens het vastgelegde model. Voor 93% kon aangetoond worden dat zij de deelnemers bij de start en tijdens het traject begeleiden. Daarnaast kon 90% van de erkende begeleiders aantonen dat er een jaarlijkse evaluatie plaatsvindt. Uit de inspecties bleek dat er grote verschillen zijn in de frequentie, intensiteit en manier van registreren van de begeleiding.

De erkende begeleider fungeert in 97% van de gevallen als aanspreekpunt voor de deelnemer en werkposten.

De deelnemers zijn bij 93% van de erkende begeleiders verzekerd tegen burgerlijke aansprakelijkheid en tegen lichamelijke ongevallen op de werkpost, inclusief bij verplaatsingen van en naar de werkpost.

5.2 BELEIDSSIGNALLEN VAN DE ERKENDE BEGELEIDERS

Hieronder worden de meest vermelde beleidssignalen weergegeven die tijdens de inspectie door de erkende begeleiders werden meegedeeld.

- > Deelnemers AMA WVG vrezen soms voor het verlies van hun uitkering wat stress kan veroorzaken. Een eerste reden is dat mutualiteiten het statuut AMA WVG soms onvoldoende kennen. Een tweede reden is dat de werkposten die instaan voor de DIMONA-aangiften niet altijd helemaal weten hoe dit moet en de arbeidsmatige activiteiten als 'bezoldigd' aangeven i.p.v. 'onbezoldigd'. Daardoor kan de deelnemer nadelige financiële gevolgen ervaren, zoals het verlies van een uitkering.
- > Volgens sommige erkende begeleiders voorziet de huidige AMA-regelgeving weinig ruimte voor samenwerkingsverbanden. Uit de inspectieronde bleek dat er samenwerkingsverbanden zijn waarbij het mogelijk is dat een deelnemer begeleid wordt door iemand uit het samenwerkingsverband en niet door de erkende begeleider zelf, hoewel de regelgeving dit momenteel niet toelaat.
- > Het niet kunnen combineren van arbeidsmatige activiteiten WVG met een zorgbudget voor dagondersteuning is volgens sommige erkende begeleiders een belemmering. Een aantal deelnemers, voor wie het zorgbudget ontoereikend is, zou baat hebben bij een aanvullend aanbod vanuit arbeidsmatige activiteiten WVG. Door het niet kunnen combineren dreigen kwetsbare personen tussen wal en schip te vallen.
- > De leeftijdsbeperking rond de pensioenleeftijd komt volgens veel erkende begeleiders niet overeen met de werkelijkheid. Een traject stopt in de praktijk niet bij het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Door die beperking in de wetgeving moeten deze deelnemers vaak van statuut veranderen, bv. een vrijwilligersstatuut om toch te kunnen blijven werken.

- > Sommige erkende begeleiders vroegen zich af hoe ze - door het ontbreken van uniforme afspraken - begeleiding/opvolging/evaluaties van deelnemers konden aantonen of hoe ze dit moeten registreren. Daarnaast rezen er vragen over het formeel beëindigen van een AMA-overeenkomst.
- > Volgens sommige erkende begeleiders is het aangewezen om nog enkele verbeteringen aan te brengen aan het model van de AMA-overeenkomst, zoals het toevoegen van de toestemming om gegevens te delen en uit te wisselen met andere betrokken instanties. Deelnemers blijken de overeenkomst niet altijd even goed te begrijpen.

6 REFERENTIES EN LITERATUUR

6.1 REGELGEVING

- Decreet van 8 juli 2022 over werk- en zorgtrajecten
- Besluit van de Vlaamse Regering van 18 november 2022 houdende de uitvoering van het decreet van 8 juli 2022 over de werk- en zorgtrajecten

6.2 BRONNEN

- <https://www.departementzorg.be/nl/arbeidsmatige-activiteiten>
- <https://www.socialeconomie.be/nl/arbeidsmatige-activiteiten-de-sociale-economie>
- <https://www.vlaanderen.be/werken/werk-en-zorgtrajecten>
- <https://www.vlaanderen.be/sociale-economie/arbeidsmatige-activiteiten-in-de-sociale-economie>
- <https://www.departementzorg.be/nl/casemanager-zorg-0>
- <https://www.departementzorg.be/nl/veelgestelde-vragen-over-arbeidsmatige-activiteiten>